

Ο προϊστορικός οικισμός του Μήτρου στην Τραγάνα Λοκρίδας: το πλοίο και άλλα σημαντικά ευρήματα.

Aleydis Van de Moortel (Πανεπιστήμιο Τενεσσί, Η.Π.Α.)

Η θέση Μήτρου στην παραλία Τραγάνας Λοκρίδος ήταν κατοικημένη στην Πρώιμη, Μέση, και Υστερη εποχή του Χαλκού και στην εποχή του Σιδήρου (2400-900 π.Χ.). Η για μακρό χρόνο κατοίκησή της είναι σπάνια και μας επιτρέπει να μελετάμε σημαντικά ζητήματα της προϊστορίας της Λοκρίδας.

Περιορισμένες ανασκαφές στα πιο βαθιά στρώματα έδειξαν ότι το Μήτρου ήταν σημαντικό κέντρο στην Πρώιμη Εποχή του Χαλκού (περίπου 2400-2200 π.Χ.). Η θέση εμφανίζει κτήρια ορθογώνιας κάτοψης με ισχυρά λίθινα θεμέλια, πλίνθινη ανωδομή και στέγη κατασκευασμένη με τετράπλευρες ψημένες κεραμίδες. Μετά την πτώση αυτού του πολιτισμού, ο οικισμός έγινε μια πιο απλή κατοικημένη περιοχή. Ο οικισμός της Μέσης εποχής του Χαλκού (περίπου 2050-1700 π.Χ.) χαρακτηρίζεται από την παρουσία κτισμάτων με λεπτούς τοίχους οι οποίοι περιέχουν λάκκους και πλίνθινα κιβώτια για αποθήκευση καθώς και λίγα ευρήματα. Ενδιαφέρον εύρημα είναι το αποτύπωμα μιας βάρκας του 1900 π.Χ., πλάτους 1μ. και μήκους πιθανώς 5μ., τα στοιχεία της οποίας παρέχουν πληροφορίες για την τεχνολογία της πρώιμης ναυπηγικής στην Ελλάδα.

Από την Υστερη Ελλαδική (ΥΕ) Ι εποχή (περίπου 1700-1600 π.Χ.) ο οικισμός αποκτά σταθερά οργανωτικά χαρακτηριστικά, τα οποία δείχνουν την εμφάνιση άρχουσας τάξης, δηλαδή μεγάλα συγκροτήματα και σαφή χωροταξική διάταξη με την κατασκευή κάθετων λιθόστρωτων δρόμων. Επίσης, τμήμα του οικιστικού χώρου μετατρέπεται σε ταφικό χώρο. Στο εσωτερικό του μεγάλου συγκροτήματος «Δ» υπάρχει κτιστός ορθογώνιος τάφος μεγάλων διαστάσεων με δρόμο. Η χρήση των μεγάλων κτηρίων και του μεγάλου τάφου σταματά στην ΥΕ ΙΙΑ2 (αρχές του 14^ο αιώνα π.Χ.), εποχή που φαίνεται ότι το Μήτρου κατακτήθηκε από ανακτορική δύναμη.

Εντατική χρήση του χώρου εμφανίζεται και πάλι κατά την ΥΕ ΙΙΙΓ εποχή (περίπου 1200-1050 π.Χ.), κατά την οποία κτίζεται το κτήριο «Β» πάνω από το κτήριο «Δ». Την πρώιμη Πρωτογεωμετρική εποχή κτίζεται το ανιδωτό κτήριο «Α», στο εσωτερικό του «Β», και πάνω σε αυτό, το κτήριο «Ε». Τότε φαίνεται ότι αλλάζει η χωροταξική διάταξη στη νησίδα, καθώς κάθε κτήριο περιβάλλεται από συστάδα τάφων.